

Sammanfattning för allmänheten

Programmet för den Europeiska havs- och fiskerifonden 2014-2020, (EHFF) består av stöd för att utveckla ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart fiske och vattenbruk i Sverige och dessutom genomföra en del av den integrerade havspolitikerna och olika EU-miljödirektiv. I havs- och fiskeriprogrammet beskriver Sverige hur vi ska genomföra de unionsprioriteringar som medfinansieras genom den Europeiska havs- och fiskerifonden. Havs- och fiskerifonden ingår i ett gemensamt, nationellt strategiskt ramverk som även omfattar övriga så kallade struktur- och investeringsfonder i EU (landsbygdsfonden, socialfonden, regionalfonden och sammanhållningsfonden). Programmet ska dels främja de mål om tillväxt, arbetstillfällen och hållbarhet som ingår i reformen av den gemensamma fiskeripolitiken och dels bidra till att uppnå EU:s gemensamma tillväxt- och sysselsättningsstrategi (den s.k. EU 2020-strategin). Det innebär att finansieringsinstrument nu samlas i en enda förordning och fond.

Det finns sex unionsprioriteringar i EHFF:

1. Hållbart och konkurrenskraftigt fiske
2. Hållbart och konkurrenskraftigt vattenbruk
3. Genomförande av fiskeripolitiken (datainsamling samt kontroll och tillsyn)
4. Lokalt ledd utveckling
5. Saluföring och beredning
6. Främja genomförandet av den integrerade havspolitikerna

Programmet omfattar knappt 1,4 miljarder kronor där EU står för drygt 69 % av finansieringen. Resterande del finansieras av Sverige i form av statliga pengar och medfinansiering från övriga offentliga aktörer. De pengar som finns i fonden ska användas enligt havs- och fiskeriprogrammet.

Tanken med programmet är att det ska:

- hjälpa fiskare att övergå till ett mer hållbart fiske
- stödja kustnära samhällen att diversifiera sin ekonomi
- finansiera projekt som skapar nya jobb och förbättra livskvaliteten längs kusten
- göra det lättare att få finansiering.

Rangordning av ansökningar med urvalskriterier

Havs- och fiskeriprogrammet har en mer utvecklad målstyrning jämfört med det tidigare fiskeriprogrammet. För att välja ut vilka som ska få stöd används urvalskriterier. Urvalskriterierna är samma över hela Sverige, och ska leda till att det blir en bättre måluppfyllelse. Detta betyder att ansökan poängsätts och får en slutpoäng.

Efterfrågan i programmet är generellt sett hög, i vissa fall mycket hög inom särskilda åtgärder. Vid års-skiftet 2016/17 hade 97 bifall om totalt 86 miljoner kronor beslutats. Detta motsvarar 6 % av den totala programbudgeten. Den stora efterfrågan i kombination med en ojämn geografisk fördelning,

utgör en utmaning vad det gäller att förkorta handläggningstiderna för företagsstöden. De finansiellt största åtgärderna, datainsamling, kontroll och tillsyn – stöd till privata aktörer samt kontroll och tillsyn – stöd till myndigheter har ännu inga beslutade ansökningar vilket på sikt kan leda till problem med att uppnå milstolpar till 2018 och utbetalningsmål. De genomsnittliga handläggningstiderna för denna programperiod är relativt långa. För de allra flesta ansökningarna, 74 %, är handläggningstiden mellan 7-12 månader. För 16 % av ansökningarna är den 13-24 månader, medan 9% har en handläggningstid på 0-6 månader. Handläggningstiden för projektstöd är generellt sett längre än företagsstöden vilket är naturligt. Den stora efterfrågan inom flera av projektstöden och en större komplexitet kring utredningen om stödberättigande utgifter leder till än längre handläggningstider då fler ansökningar måste handläggas inom respektive beslutsomgång innan beslut kan fattas. Sammantaget måste Jordbruksverket, länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten öka takten vad det gäller beslut om stöd inom alla delar av programmet för att skapa förutsättningar för att nå mål om antal ärenden och attesterande utgifter som följer av delmål.

Övervakningskommittén

För att följa arbetet med havs- och fiskeriprogrammet finns en övervakningskommitté. Kommittén är sammansatt av 24 ledamöter från både näringen, myndigheter och organisationer. Dess uppgift är att granska genomförandet av programmet och följa utvecklingen av programmet och hur de satta målen nås. Övervakningskommittén har också till uppgift att granska och godkänna urvalskriterierna. Den ska dessutom granska och godkänna de rapporter som varje år skickas till EU-kommissionen. Kommittén får också lämna synpunkter om genomförandet och utvärderingen av programmet.

Landsbygdsnätverket

I det svenska landsbygdsnätverket samlas de aktörer som arbetar med havs- och fiskeriutveckling. Målet med nätverket är kunna att genomföra programmet på ett bättre och mer effektivt sätt.

Landsbygdsnätverket skapar mötesplatser där olika aktörer på lokal, regional och nationell nivå kan informera varandra och dela erfarenheter. Tanken är att aktörerna tillsammans ska kunna utveckla metoder som sedan användas i arbetet med havs- och fiskeriprogrammet.